

Leren van elkaar

Van thuiszitters naar tevreden schoolgangers

We willen het niet, maar soms gebeurt het toch: een kind komt thuis te zitten. Hoe krijg je zo'n thuiszitter weer naar school en hoe zorg je ervoor dat het kind ook weer gemotiveerd naar school gaat? Twee voorbeelden van geslaagde trajecten.

Case 1: Koningin Julianaschool Den Helder

Ellis Swagerman

Het probleem

Ellis Swagerman, directeur van de Koningin Julianaschool in Den Helder: 'Robin, een jongen van 8 jaar, zat thuis en zijn moeder kreeg hem niet meer naar school. Hij was ongelukkig op zijn oude school. Ze was op zoek gegaan naar andere scholen, waarbij ze had aangegeven dat Robin meer in zijn mars leek te hebben dan hij liet zien en dat hij op zijn oude school volledig blokkeerde. Bij ons op school hebben we behoorlijk passend onderwijs, en ook goede signaleringsmogelijkheden voor meerkunners.

Op zijn school van herkomst was het afscheid nemen lastig: dan ging hij weer de klas in, dan weer uit, moeder en kind kwamen niet los van elkaar. Wij hebben met moeder de afspraak gemaakt dat, om dit te doorbreken, het brengen cold turkey moet gaan: brengen, afscheid nemen, en gaan. Dat ging na twee keer goed. Deze jongen had een oudere broer, Bram van 10 jaar. Hij zat op de Eurekaschool maar was daar niet gelukkig en gleden af naar een thuiszitsituatie.

Moeder wilde hem graag na de zomer naar het voortgezet onderwijs sturen, maar school vond hem daar nog niet klaar voor. Daarom wilde ze haar zoon graag overplaatsen naar onze school, maar ook wij waren niet overtuigd van het feit dat hij klaar was voor het voortgezet onderwijs en hebben gezegd: hij mag hier komen, maar alleen als gewone groep 8-leerling en met heel duidelijke afspraken, vastgelegd in een contract. Moeder is gaan nadenken en ging uiteindelijk akkoord. Die afspraken gingen er onder andere over dat Bram mee zou gaan op schoolkamp, zodat hij in het begin van het schooljaar meteen aansluiting

in de groep zou krijgen, over individuele begeleiding en over het conformeren aan hoe wij het hier op school doen. Inmiddels zien we dat Bram, voorheen een somber jongetje dat weinig contact maakte, vaker lacht, buiten met andere klasgenoten speelt en tevreden naar school gaat.'

Wat werkt volgens school?

- Sterk pedagogisch klimaat
- Duidelijkheid naar moeder
- Veel kennis op school van zorg op alle niveaus
- Kanjertraining en bijbehorende regels waar school continu strikt op let
- Duidelijkheid naar kinderen over gewenst en ongewenst gedrag
- Korte lijntjes tussen school en moeder

Moeder Marion de Boer:

'Mijn oudste zoon Bram had op de basisschool al heel snel een voorsprong. Dat gaf eerst geen problemen, maar in groep 5 liep hij toch vast. Hij had uitdaging nodig, werkte vooruit, maar had weinig aansluiting en vereenzaamde daardoor. Na overplaatsing naar de Eurekaschool was hij ook daar niet gelukkig. Niets ten nadele van school, maar hij paste daar door zijn karakter, gevoeligheid en extreme

hoogbegaafdheid net niet goed. Ook waren school en ik het niet eens over doorstromen naar het vo. Thuis zag ik een andere Bram dan dat ze op school zagen; thuis zag ik al een echte puber. Na twee jaar kwam hij thuis te zitten; hij kreeg lichamelijke klachten en dat ging me te ver. Ondertussen ging zijn broertje Robin heel goed op de Julianaschool. Robin heb ik overgeplaatst omdat hij op zijn oude school heel ongelukkig was. Waar dat precies aan lag, hebben school noch ik ooit echt de vinger op kunnen leggen. Maar ook hij kreeg fysieke klachten. Ook is door de IB'er op de oude school gezegd dat sommige kinderen simpelweg niet zo goed in het huidige schoolsysteem passen, en ik denk dat dat voor Robin ook geldt. De orthopedagoog heeft zelfs gezegd dat hij een schooltrauma had.

Maar op de Julianaschool gaat het goed met hem, door het veilige pedagogische klimaat. Dat zag mijn oudste zoon Bram ook. Als Bram dan nog een jaar in groep 8 zou moeten doorbrengen, dan het liefst op die school, vond ik. We zijn een paar maanden verder en inmiddels gaat het best goed. Het is moeilijk om

in een bestaande klas in te stromen, maar ik heb tegen hem gezegd dat het een mooie oefening is voor straks als hij naar het vo gaat. Hij moppert soms wel, maar ik hoef geen strijd meer aan te gaan om hem naar school te krijgen, zoals vroeger. Ik zie dat hij wat vrienden maakt en buiten school meedoet aan activiteiten; ik ben heel tevreden.'

Wat werkt volgens moeder?

- Kind voelt zich op school erg gezien en gehoord
- Geen voorkeursbehandeling, maar wel heel positieve benadering en daardoor afname van faalangst
- Pedagogisch klimaat school

Case 2: Antoniuschool Den Helder

Wat was het probleem?

Rik zat in groep 4 op de Antoniuschool in Schagen. Helaas kwam hij na een aantal incidenten thuis te zitten. Dit kwam niet alleen doordat de ouders thuis een ander kind zagen dan op school, maar ook doordat niemand echt goed doorpakte. Rik is in de Commissie Toelating Onderwijsvoorzieningen (CTO) besproken, de leerplichtambtenaar is geïnformeerd en ook is hij onderzocht bij Triversum. Maar toch kreeg niemand de zaak vlotetrokken.

Hulpverlening

In Schagen kon Rik niet meer naar school, maar dit schooljaar was er een plaats voor hem op de Antoniuschool de Pionier in Den Helder. Hier mocht hij starten als er hulp voor hem was. Vervolgens kwam de hulpverlening op gang. Iemand van het wijkteam pakte het meteen op en legde met toestemming van Riks ouders een hulpvraag neer bij de ambulante daghulp van Parlan. Suzanne van Dongen werkt als juf voor de Antoniuschool en is daarnaast jeugdzorgwerker bij Parlan. Vanwege haar dienstverband bij de Antoniuschool was het een logische keuze om Rik te gaan helpen op school.

Werkplan

Suzanne is twee keer per week ruim anderhalf uur aanwezig om Rik te ondersteunen bij zijn gewone schoolwerk. Ook praat ze met hem over hoe hij zijn gevoelens op een goede manier zou kunnen ui-

ten en leert ze hem te vertellen waarom hij soms zo boos is. Daarnaast speelt ze spelletjes met hem en begeleidt ze spelletjes die hij speelt samen met de andere kinderen. Suzanne: 'Als hij een les heeft afgemaakt, gaan we iets leuks doen, dat werkt vaak heel goed bij Rik. Ik help hem ook bij het interpreteren van andermans gedrag. Bijvoorbeeld: als een klasgenoot lacht, betekent dat dan dat hij ze uitlacht, of kan het ook iets anders betekenen?'

Suzanne heeft samen met Rik en zijn ouders een werkplan opgesteld met daarin verschillende doelen. Ze vertelt: 'Ik heb bijvoorbeeld gezien dat hij moeite heeft met schrijven; hij klaagt vaak over 'moeie vingers' en een warme hand. Daarop heb ik de ouders geadviseerd om hem te laten screenen door een fysiotherapeut die aan de Antoniuschool verbonden is. Een ander doel is hem leren zijn emoties op een andere manier te uiten. "Kun je dit ook op een andere manier oplossen? En "Wat had je nog meer kunnen doen?", vraag

ik hem dan. Het is belangrijk dat hij het gevoel heeft dat hij gehoord en gezien wordt; dat hij ook zijn kant van het verhaal mag vertellen als hij bijvoorbeeld ruzie heeft gehad met iemand.'

Rik gaat nu vijf dagen per week naar school en vindt het fijn als zijn begeleider komt. Suzanne: 'Ik ben echt zijn juf, zo voelt hij het. Het gaat goed met hem, hij is zelf tevreden, school is tevreden en zijn ouders zijn ook tevreden. Hij vindt het fijn dat hij elke dag naar school mag komen.'

Wat werkt volgens zijn begeleider?

Suzanne: 'Rik vindt het prettig dat ik er echt voor hem ben. Het is voor hem fijn dat hij één op één aandacht krijgt en de klas uit kan op de momenten die ik kom. Ook als het minder goed gaat met hem, kan ik hem afleiden met bijvoorbeeld een spelletje en daarna met hem in gesprek gaan over wat er gebeurd is of wat er anders had gekund.'

Daghulp op maat

Op alle (speciale) basisscholen, kinderdagverblijven en peuterspeelzalen is daghulp op maat, zoals Rik krijgt, mogelijk als een kind dat nodig heeft. Daghulp ondersteunt het kind, de docent en de ouders. Die hulp kan op gang komen via het Wijkteam, de huisarts of Centrum Jeugd en Gezin. Deze hulp wordt betaald door de gemeente, die verantwoordelijk is voor jeugdzorg.

De namen van de kinderen en ouders zijn vanwege privacy gefingeerd.

'Het is voor hem fijn dat hij één op één aandacht krijgt'

